

باسمه تعالی

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان : ۲۳ / ۳ / ۱۳۸۷		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۷	

ردیف	سوالات	نمره
	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) معنی و مفهوم عبارت ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید. ۱- منجنیق ، ایشان را بیاموخت. ۲- چه زَمهریر غریبی . ۳- آن را به خانه‌ی صبیته منتقل کردیم. ۴- از ایام عتیق یادگار مانده . ۵- خدایت ثنا گفت و تیجیل کرد. ۶- گل مُصحف صد برگ به سوگند گشوده است. ۷- پسران بازرگان عَظمتِ پدر بشنوندند و منافع آن نیکو بشناخت. ۸- نه بدو ره ، نه شکیبایی از او ۹- نیک و بد، چون همی بیاید مُرد ۱۰- مانند پنبه دانه که در پنبه تعبیه است ۱۱- همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بر چاکری خشم گرفتی و آن چاکر را نُت زدی و فروگرفتی.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
	ب) معنای هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (۴ نمره) ۱- جامه پشمین از برای گد کنند. ۲- هر جا که در آغوش صبا غنچه‌ی وَردی است. ۳- به بوی آنکه درمانش تو باشی. ۴- کان چنان ماهی نهان شد زیر میخ . ۵- ایشان اند که از بهایم اند. ۶- به فراستِ صادق دانست که حال چیست. ۷- لایه‌ی رستم در اسفندیار کارگر نمی افتد. ۸- هر یک را به نوعی استمالت نموده .	۲
	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- چرا به اعتقاد ناصرالدین شاه « طاق بسطام » درست است، نه « طاق بستان » ؟ ۲- جمله‌ی زیر را به فارسی امروز بازنویسی کنید. به برکت این افسون ، نه کسی مرا بتوانستی دید و نه در من بدگمانی صورت بستی . ۳- شاعر در بیت زیر ، درمان دردمندی روزگار را در چه دانسته است ؟ « یک چند روزگار ، جهان دردمند بود به شد که یافت بوی سَمَن را دواى طیب » ۴- در بیت زیر یک تشبیه نهفته مشخص کنید. « اشک بیهوده مریز این همه از دیده، کلیم گردِ غم را نتوان شست به طوفان از من » ۵- اگر داستان دیوار را داستانی نمادین به حساب بیاوریم ، هر یک از عناصر زیر نماد چیست ؟ الف : پتّا ب : همسایه ۶- در عبارت : « تو نیز اگر توانی، سرِ خویش گیر و راه مجانبت پیش.» بین کدام کلمات آرایه‌ی سجع وجود دارد ؟	۰/۱۵ ۰/۷۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵
	« ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۲۳ / ۳ / ۱۳۸۷	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
	۷- پیام کَلّی حکایت زیر چیست ؟ بهلول را گفتند: « دیوانگان بصره را بشمار. » گفت: « از خَیْزِ شمار بیرون است. اگر گویند، عاقلان را بشمارم که معدودی چند بیش نیستند. »	۰/۱۵
	۸- بیت زیر به کدام واقعه اشاره دارد ؟ « شبی بر نشست از فلک برگزشت به تمکین و جاه از مَلْکِ برگزشت »	۰/۲۵
	ت (درک مطلب (۴ نمره) ۱- با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید: « دانه پنهان کن، به کَلّی دام شو هر که داد او حُسن خود را در مَزاد الف) منظور از « گیاه بام شدن » چیست ؟ ب) مفهوم کَلّی بیت دوم چیست ؟	۰/۱۵ ۰/۱۵
	۲- در بیت: « درخت تو گر بارِ دانه‌اش بگیرد - به زیر آوری چرخ نیلوفتری ز آ » منظور از واژه های زیر چیست ؟ الف) درخت (ب) چرخ نیلوفری	۰/۱۵
	۳- بیت: « اگر یک ذره را بر گیری از جای خلل یابد همه عالم سراپای » به چه نکته ای اشاره دارد ؟	۰/۱۵
	۴- در نوشته‌ی « می توانست نگاه این یکی را در چله‌ی کمان بنشاند و به سوی دشمن پرتاب کند. » منظور از عبارت « نشاندن نگاه در چله‌ی کمان و پرتاب آن » چیست ؟	۰/۱۵
	۵- در کدام یک از ابیات زیر شاعر از اینکه چون ابر باشد، ناراحت و گریزان است ؟ الف) مرا به بود و نبود جهان چه کار، که داد ب) زمین سترون و در وی نشان رویش نیست فرراز ریگ روان چند ایستم چون ابر	۰/۲۵
	۶- در بیت: « مگوی آن چه هرگز نگفته است کس مفهوم آن را بنویسید.	۰/۱۵
	۷- در عبارت شعری « و پیمان برادری ات / با جبل نور / چون آیه های جهاد / محکم »: الف) مخاطب شاعر کیست ؟ ب) منظور از جبل نور چه کسی است ؟	۰/۲۵ ۰/۲۵
	۸- بیت: « گر بسی بینی عدد، گر اندکی هفت گانه‌ی منطق الطیر عطار اشاره می کند ؟ آن یکی باشد در این ره در یکی» به کدام یک از وادی های	۰/۲۵
	« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۲۳	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
	ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره)	
۰/۲۵	۱- زاویه دید عبارت داستانی زیر چیست ؟ « چون بامداد شد ، خداوند دگان بیامد. پاسبان چون او را از دور بدید ، دعا و ثنا گفت و شکرها گزارد.»	
۰/۱۵	۲- دو آرایه‌ی موجود در بیت زیر را بنویسید. بادِ خزانِ نکبتِ ایامِ ناگهان بر باغ و بوستانِ شما نیز بگذرد	
۰/۲۵	۳- ذکر نام و ادای احترام به پیامبر و بزرگان دین و ستودن ایشان است که معمولاً در خطبه ها و دیباچه های کتاب ها می آید.	
۰/۱۵	۴- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) تفسیر کشف الاسرار و عدّه الأبرار ب) تبسم های شرقی	
۰/۱۵	۵- نوع نثر آثار زیر را بنویسید. الف) تاریخ جهانگشای جوینی ب) قصص الانبیا	
۰/۲۵	۶- کاربرد کدام آرایه‌ی ادبی ، باعث زیبایی بیت زیر شده است ؟ خروش آمد از باره‌ی هر دو مرد تو گفتی بدرید دشت نبرد	
۰/۱۵	۷- شرح زیر هر باره‌ی کدام اثر می باشد؟ « یکی از آثار معروف شیخ محمود شبستری می باشد که در پاسخ به سؤالات منظوم امیرسید حسین هروی در ۹۹۳ بیت سروده است . »	
۰/۲۵	۸- تعریف : « یکی از شاخه های ارزشمند و مهم علوم ادبی معاصر است که ما را از تأثیر پذیری ادبیات ملت های مختلف جهان و نیز تأثیر پذیری شاعران و نویسندگان یک ملت از هم آگاه می سازد. » درباره‌ی کدام گونه‌ی ادبیات است ؟	
۱	ج) شعر حفظی (۱ نمره) بیت های زیر را کامل کنید. ۱- ار نگردد گرد دل از بیخ و اصلش بر کنم گردون اگر کند ، گردون گردان بشکنم ۲- الهی ، آتش عشقم به جان زن	
۲۰	« موفق باشید »	جمع نمره

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۲۳
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال تحصیلی ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۶	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر</p> <p>۱- به آنها ساختن وسیله‌ی پرتاب (فلاخن) (۰/۲۵) را آموخت.</p> <p>۲- چه سرمای سخت (۰/۲۵) و غریبی.</p> <p>۳- آن را به خانه‌ی دخترمان (۰/۲۵) منتقل کردیم.</p> <p>۴- از ایام دیرینه (۰/۲۵) به یادگار مانده.</p> <p>۵- خداوند تو را ستایش کرد (۰/۲۵) و بزرگ شمرد (۰/۲۵)</p> <p>۶- گل کتاب صدبرگ (قرآن) (۰/۲۵) را برای قسم خوردن باز کرده است. (۰/۲۵)</p> <p>۷- پسران بازرگان پند پدر را شنیدند (۰/۲۵) و منافع آن را خوب شناختند. (۰/۲۵)</p> <p>۸- نه به او می توان رسید (۰/۲۵) و نه می توان دوری از او را تحمل کرد. (۰/۲۵) صدها هزار نفر در آرزوی رسیدن به او هستند. (۰/۲۵)</p> <p>۹- وقتی قرار است آدم های خوب و بد بمیرند (۰/۲۵) خوشا به حال (۰/۲۵) کسی که در نیکی کردن برنده باشد. (۰/۲۵)</p> <p>۱۰- همانند دانه‌ی پنبه ای که (۰/۲۵) در میان پنبه قرار گرفته است (۰/۲۵) جسم کوه ها نیز (۰/۲۵) در میان برف پنهان شده است. (۰/۲۵)</p> <p>۱۱- همیشه مراقب بود (۰/۲۵) تا پادشاهی زبردستی را مورد خشم قرار می داد (۰/۲۵) و به آن زبردست آسیب می رساند (۰/۲۵) و او را از کار بر کنار می کرد (یا او را بیچاره می کرد) (۰/۲۵)</p> <p>«در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است.»</p>	
۲	<p>ب) معنی لغت</p> <p>۱- گدایی (۰/۲۵)</p> <p>۲- گل سرخ (۰/۲۵)</p> <p>۳- آرزو (۰/۲۵)</p> <p>۴- ابر (۰/۲۵)</p> <p>۵- چاربایان (۰/۲۵)</p> <p>۶- زیرکی (۰/۲۵)</p> <p>۷- اظهار نیاز، تضرع، التماس (ذکر یک مورد)</p> <p>۸- دل جویی (۰/۲۵)</p>	
۴	<p>پ) خودآزمایی</p> <p>۱- به دلیل وجود روستایی به همین نام (بسطام) در نزدیکی آن محل (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵)</p> <p>۲- به برکت این جادو (۰/۲۵) نه کسی می توانست مرا ببیند (۰/۲۵) و نه می توانست به من شک کند. (۰/۲۵)</p> <p>۳- به علت وجود بوی سمن (یا گل پنج برگ و سفید) یا به خاطر استنشام بوی خوش بهار (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵)</p> <p>۴- اشک (۰/۲۵) به طوفان (۰/۲۵) تشبیه شده است.</p> <p>۵- الف) نماد آدم هایی که همواره تلاش می کنند بین دیگران جدایی بیندازند (یا نماد کسانی که اختلاف و جدایی می اندازند) (۰/۲۵)</p> <p>ب) نماد آدم هایی که با هم زندگی می کنند (یا نماد دوست و یا هم نوع) (۰/۲۵)</p>	
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۳ / ۲۳
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال تحصیلی ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	<p>۶- خویش (۰/۲۵) پیش (۰/۲۵)</p> <p>۷- انتقاد از اینکه تعداد عاقلان کم تر از نادان ها است یا نکوهش کل جامعه و جلب توجه به ارزشمندی عقل (یا هر پاسخ درست نظیر این) (۰/۵)</p> <p>۸- معراج پیامبر اسلام (ص) (۰/۲۵)</p>	
۴	<p>ت) درک مطلب</p> <p>۱- الف) مورد توجه واقع نشدن (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵) ب) اگر کسی خوبی هایش را در معرض فروش (یا نمایش) قرار دهد (۰/۲۵) صدها حادثه‌ی بد به او رو می‌کند. (۰/۲۵)</p> <p>۲- الف) وجود، هستی، عمر (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ب) آسمان، روزگار (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵)</p> <p>۳- نظام احسن عالم یا نظم حاکم بر پدیده های جهان (یا هر پاسخ درست نظیر این موارد) (۰/۵)</p> <p>۴- نگاه مؤثر و نافذ داشتن (یا هر پاسخی نظیر این) (۰/۵)</p> <p>۵- بیت (ب) (۰/۲۵)</p> <p>۶- کنایه: باد در قفس کردن (۰/۲۵) مفهوم: کار بیهوده کردن (۰/۲۵)</p> <p>۷- الف) حضرت ابوالفضل العباسی (ع) (۰/۲۵) ب) امام حسین (ع) (۰/۲۵)</p> <p>۸- وادی پنجم یا وادی توحید (۰/۲۵)</p>	
۳	<p>ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی</p> <p>۱- زاویه‌ی دید سوم شخص یا دانای کل (۰/۲۵)</p> <p>۲- تشبیه، واج آرایی، مراعات نظیر (تناسب)، استعاره (ذکر دو مورد کافی است) (۰/۵)</p> <p>۳- نعت (۰/۲۵)</p> <p>۴- الف) ابوالفضل رشید الدین میبیدی (۰/۲۵) ب) زکریا اخلاقی (۰/۲۵)</p> <p>۵- الف) مصنوع یا متکلف (۰/۲۵)</p> <p>ب) مُرسل، خراسانی، بلعمی، نثر دوره‌ی اول، ساده (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵)</p> <p>۶- اغراق (۰/۲۵)</p> <p>۷- منظومه‌ی گلشن راز (۰/۵) ۸- ادبیات تطبیقی (۰/۲۵)</p>	
۱	<p>ج) شعر حفظی</p> <p>۱- چرخ (۰/۲۵) دونی (۰/۲۵)</p> <p>۲- شرر زان شعله ام (۰/۲۵) براستخوان زن (۰/۲۵)</p>	
۲۰	جمع نمره	

« همکار گرامی خسته نباشید »

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس: <http://aee.medu.ir> تنها سایت مرجع سؤالات و رهنمای آن در کشور و همچنین پاسخگویی به سؤالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می‌باشد.